

Delrapport 2

Lierne kommune – innsparinger på oppvekstområdet fra 2018.

Drift av PP-tjeneste i egen kommune

LIERNE DEN 12. APRIL 2017

PATRIK LUNDGREN, SEKRETÆR UTVALGET

Innholdsfortegnelse

Bakgrunn/Oppgave	2
Mål.....	2
PP-tjeneste – lovhjemmel og krav.....	2
Utfordringer PPT kan utrede og gi råd om	3
PPT Indre Namdal.....	3
Lierne PPT?	4
Kostnader/ressurser	4
Faglig kompetanse/sårbarhet	6
Regional fremtid.....	6
Oppsummering.....	7

Bakgrunn/Oppgave

Innsparingsutvalget som skal redusere årlige driftskostnader kr. 2 000 000,- innenfor oppvekstområdet i Lierne kommune, har i møte den 28. mars bestilt en utredning på å vurdere muligheten for å drifte en PP-tjeneste i egen kommune. Denne korte utredningen skal se nærmere på:

- Lovhjemmel og krav til PP-tjeneste
- Kostnader til PPT som interkommunalt samarbeid
- En vurdering av muligheter og utfordringer med å drive PP-tjeneste i egen kommune.

Dette arbeidet samsvarer med hovedaktivitet 6 og 7 i prosjektplanen for innsparingsutvalgets arbeid.

Mål

Målet med utredningen er å gi grunnlag til innsparingsutvalget for å vurdere om det å drifte egen pp-tjeneste kan medføre minimum samme kvalitet som i dag til lavere kostnader

PP-tjeneste – lovhemmel og krav

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT eller PP-tjenesten) er en kommunal eller fylkeskommunal rådgivende tjeneste. PP-tjenesten skal hjelpe barn, ungdom og voksne med særlige behov eller som strever med utviklingen.

Kravet til å etablere en pedagogisk-psykologisk tjeneste er hjemlet i Opplæringslova, § 5-6:

§ 5-6. Pedagogisk-psykologisk teneste

Kvar kommune og kvar fylkeskommune skal ha ei pedagogisk-psykologisk teneste. Den pedagogisk-psykologiske tenesta i ein kommune kan organiserast i samarbeid med andre kommunar eller med fylkeskommunen.

Tenesta skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å leggje opplæringa betre til rette for elevar med særlege behov. Den pedagogisk-psykologiske tenesta skal sørge for at det blir utarbeidd sakkunnig vurdering der lova krev det. Departementet kan gi forskrifter om dei andre oppgåvene til tenesta.

PP-tjenesten hjelper barnehager og skoler med kompetanse- og organisasjonsutvikling slik at de er bedre i stand til å inkludere det enkelte barn og elev i fellesskapet.

PP-tjenesten skal også kartlegge, gi råd og utarbeide sakkyndig vurdering for de barn og elever som har behov for det.

Kommuner og fylkeskommuner henter inn råd fra PP-tjenesten blant annet i disse sakene:

- spesialpedagogisk hjelp før opplæringspliktig alder (barnehageloven § 19 a)
- tidlige skolestart (opplæringsloven § 2-1 tredje ledd)
- utsatt skolestart (opplæringsloven § 2-1 tredje ledd)
- tegnspråkopplæring før opplæringspliktig alder (barnehageloven § 19 h)
- spesialundervisning på skolen (opplæringsloven § 5-1)

- for voksne med behov for grunnskoleopplæring (opplæringsloven § 4 A-2)
- tidligere skolestart (opplæringsloven § 2-1 tredje ledd)
- utsatt skolestart (opplæringsloven § 2-1 tredje ledd)
- fritak fra opplæringsplikten (opplæringsloven § 2-1 fjerde ledd)
- tegnspråkopplæring i grunnskolen og i videregående opplæring (opplæringsloven §§ 2-6 og 3-9)
- punktskriftopplæring m.m. i grunnskolen og i videregående opplæring (opplæringsloven §§ 2-14 og 3-10)
- særskilt inntak til videregående skoler (opplæringsloven § 3-1 sjette ledd)
- utvidet opplæringstid i videregående opplæring (opplæringsloven § 3-1 femte ledd)

Utfordringer PPT kan utrede og gi råd om

PP-tjenesten utreder og gir råd og veiledning om barn, unge og voksne som har utfordringer som kan få konsekvenser for læring. Eksempler på utfordringer er

- språk- og talevansker
- konsentrasjonsvansker
- sosiale og emosjonelle vansker
- atferdsvansker
- syn- og hørselsvansker
- generelle lærevansker eller fagvansker
- lese- og skrivevansker
- matematikkvansker
- nonverbale lærevansker

PP-tjenestens omfang av oppgaver og ansvar strekker seg over et stort fagfelt. Dette er en av grunnene til at mange kommuner går sammen om interkommunale PP-tjenester. I Namdalen finnes både PP-tjeneste for Indre Namdal, Midtre Namdal samt Ytre Namdal.

PPT Indre Namdal

I Indre Namdal er PP-tjenesten og barnevernstjenesten samlet under felles leder med Grong som vertskommune. Sammen er det 5,25 årsverk i Indre Namdal PPT, og de totale driftskostnadene er i overkant av kr. 5 000 000,-.

Det utarbeides hvert år en kvalitetsutviklingsplan som retter fokus på det som PP-tjenesten skal bidra med, og innenfor hvilke områder en skal arbeide med kvalitetsarbeid på.

I henhold til de saker som det henvises til fra lovverk ovenfor, så er det særlig spesialpedagogisk hjelp før opplæringspliktig alder, samt spesialpedagogisk hjelp i grunnskolealder som kommunene i Indre Namdal bruker PP-tjenesten til.

Styrker med interkommunal pp-tjeneste	Svakheter
Det finnes noen åpenbare styrker med en interkommunal PP-tjeneste. Den største fordelen er at en på den måten får samlet fagkompetansen til et fellesskap som sammen kan ivareta de oppgavene og utfordringene som	En svakhet med ordningen i Indre Namdal i dag er fordelingsnøkkelen. I dag brukes en fordelingsnøkkel hvor felleskostnader deles likt (ca. 10-15 %), og resten fordeles etter prosentfordeling av medgått tid registrert på

<p>finnes i regionen. Flere fagpersoner gir en bredere kompetanse fra den tjenesten som skal tilbys kommunene. Gjennom å arbeide sammen på tvers av kommuner får en også sikre at arbeidet foregår på den samme måten i flere småkommuner som ellers kan slite innenfor slike fagområder.</p>	<p>den enkelte kommune. En slik fordelingsnøkkel medfører at kommunene ønsker å bruke ppt minst mulig for å holde kostnadene nede, mens det burde være omvendt. Ordningen med tidsregistrering skaper også en del utfordringer hvordan tid skal registreres. En annen svakhet er at noe merforbruk eller mindreforbruk fra enkeltkommuner gir store utslag i de kommunevise kostnadene.</p>
<p>Muligheter</p> <p>Et fagmiljø innenfor en slik tjeneste vil kunne utvikle gode ordninger blant annet rundt tilpasset opplæring og tidlig innsats hvis en får arbeidet systematisk og godt mot hver kommune. På den måten vil PPT og skole sammen arbeide forebyggende. Barnevern og PPT sammen i en felles tjeneste har gitt gode muligheter gjennom prosjektet TI-Kvello i barnehagene i Indre Namdal.</p>	<p>Trusler</p> <p>En utfordring er å hele tiden rekruttere kvalifisert personell til stillingene. Slik utviklingen er i dag så trengs det flere fagpersoner innenfor psykisk helse, noe som PPT Indre Namdal per dags dato ikke innehar. Det er også utfordringer med å finne fagpersoner fra grunnskolemiljøet. En grunn til dette kan være tidligere store lønnsforskjeller mellom ordinære kommunale stillinger og undervisningsstillinger. Med nye lønnstabeller fra 2016-2017 så vil denne forskjellen utjevnes noe.</p>

Lierne PPT?

Innsparingsutvalget har bedt administrasjonen å vurdere/utrede muligheten for å drifte en kommunal PP-tjeneste i Lierne til en lavere kostnad enn det som er den økonomiske rammen i dag.

- Regnskapstallene for 2015 for Lierne viser netto utgift på kr. 680.000,-.
- Regnskapstallene for 2016 for Lierne viser netto utgift på kr. 492.000,-.
- Budsjett for 2017 for Lierne er satt til kr. 775.000,-.

Ut fra siste årets regnskap så vil en ikke bruke kr. 775.000,- i 2017, men dette kan en ikke forutsi før en ser behovet og oppfølgingen og behovet utover året. Budsjettet er basert ut fra regnskapstallene for 2015, samt første delen av forbruk av 2016.

Kostnader/ressurser

Slik det ble beskrevet ovenfor, så er en av utfordringene at kostnadsnøkkelen er slik at kommunene betaler ut fra medgått tid ut fra hvordan det prosentuelet har fordelt seg mellom kommunene. Nedenfor oversikten fra 2016:

Hele året 2016

Fordeling på Oppdragsgiver:	Hele året			
	BV		PPT	
	Timer	%	Timer	%
0 - Felles alle kommuner	10794,25	55,04 %	6603,85	60,31 %
1 - Grong kommune	4525,25	23,08 %	1215,75	11,10 %
2 - Høylandet kommune	606,25	3,09 %	492,75	4,50 %
3 - Lierne kommune	880,225	4,49 %	335,675	3,07 %
4 - Namsskogan kommune	1429,5	7,29 %	526	4,80 %
5 - Røyrvik kommune	597,875	3,05 %	213,125	1,95 %
6 - Snåsa kommune	764,875	3,90 %	1251,625	11,43 %
7 - NTFK	11,875	0,06 %	310,625	2,84 %
8 -	0	0,00 %	0	0,00 %
Sum	19610,1	100,00 %	10949,4	100,00 %

Fordeling på Handling:	Hele året			
	BV		PPT	
	Timer	%	Timer	%
0 - Kurs	210,625	1,07 %	500,375	8,89 %
1 - Møter; både felles & for den enkelte kommune	2127	10,84 %	990,625	17,59 %
2 - Permisjoner, sykefravær, matpauser	6921,125	35,28 %	1358,25	24,12 %
3 - Reisetid; både felles & for den enkelte kommune	1012,175	5,16 %	386,75	6,87 %
4 - Administrasjon	1998,675	10,19 %	766,125	13,60 %
5 - Arbeid relatert til den enkelte kommune	7345,375	37,45 %	1629,125	28,93 %
6 -	0	0,00 %	0	0,00 %
Sum	19614,975	100,00 %	5631,25	100,00 %

Beregning av timeforbruk sett i sammenheng med budsjettfordeling i %	Barnevern			
	Medgått tid			
	Budsjett %	Timer	%	Avvik %
1 - Grong kommune	45,74 %	4525,25	51,40 %	-5,66 %
2 - Høylandet kommune	13,10 %	606,25	6,89 %	6,21 %
3 - Lierne kommune	5,51 %	880,225	10,00 %	-4,49 %
4 - Namsskogan kommune	17,48 %	1429,5	16,24 %	1,24 %
5 - Røyrvik kommune	11,60 %	597,875	6,79 %	4,81 %
6 - Snåsa kommune	6,57 %	764,875	8,69 %	-2,12 %
		8803,975	100,00 %	

PPT			
Medgått tid			
Budsjett %	Timer	%	Avvik %
28,06 %	1215,75	30,13 %	-2,07 %
15,42 %	492,75	12,21 %	3,21 %
17,23 %	335,675	8,32 %	8,91 %
11,69 %	526	13,04 %	-1,35 %
5,70 %	213,125	5,28 %	0,42 %
21,90 %	1251,625	31,02 %	-9,12 %
	4034,925	100,00 %	

Det er i 2016 registrert 335 timer på Lierne kommune i 2016. Det tilsvarer ca 20 % stilling hvis en tar utgangspunkt i ca. 1687,5 timer i et årsverk. Det er en stor andel timer i PP-tjenesten som er registrert som fellestid og ikke direkte på enkeltkommuner. En utfordring med modellen er, som det er nevnt tidligere, at hver time som kommunen bruker PP-tjenesten medfører en økt kostnad for den enkelte kommunen. Mange timer blir derfor ikke registrert på en enkeltkommune, men registrert som fellestid. Hvis kommunene kunne benyttet seg av PP-tjenesten i større grad også til systematisk arbeid i kommunene uten at det påløpte kostnader, så ville sannsynligvis kommunenes bestillinger til PP-tjenesten øke. Nedenfor et regnestykke som viser en standard fordelingsnøkkel på 10 % likt /90 % fordelt etter innbyggertall:

Eksempler fordeling fast del/innbyggertall - 10/90.							
Pr. 01.01.2017	Grong	Lierne	Namsskogan	Røyrvik	Høylandet	Snåsa	Totalt
Innbyggere	2440	1376	869	467	1264	2159	8575
% andel	28 %	16 %	10 %	5 %	15 %	25 %	100 %

10 % fast	1,67 %	1,67 %	1,67 %	1,67 %	1,67 %	1,67 %	10 %
90 % per innb	25,6 %	14,4 %	9,1 %	4,9 %	13,3 %	22,7 %	90 %
SUM	27,3 %	16,1 %	10,8 %	6,6 %	14,9 %	24,3 %	100,0 %
Eksempel kr. 5 000 000,-	kr 1 363 966,47	kr 805 599,13	kr 539 534,99	kr 328 572,89	kr 746 823,62	kr 1 216 502,92	kr 5 000 000,00
Regnskap 2015	kr 1 161 000,00	kr 680 000,00	kr 565 000,00	kr 321 000,00	kr 665 000,00	kr 1 134 000,00	kr 4 526 000,00
Regnskap 2016	kr 1 354 000,00	kr 492 000,00	kr 678 000,00	kr 371 000,00	kr 646 000,00	kr 1 390 000,00	kr 4 931 000,00
Budsjett 2017	kr 1 333 000,00	kr 775 000,00	kr 642 000,00	kr 360 000,00	kr 758 000,00	kr 1 301 000,00	kr 5 169 000,00

For Lierne sin del så vil denne modellen samsvare ganske godt med budsjettert beløp, men sett opp mot regnskap 2016 så vil dette være en langt dyrere ordning.

En stilling i 100 %, og kr. 500 000,- i årslønn tilsvarer ca. kr. 630 000,- i årlige kostnader. I tillegg påløper en del øvrige kostnader rundt kurs, kjøring, kontorplass, litteratur, kjøp av tjenester fra andre faginstanser, mm.

Økonomisk sett så vil det ut fra dagens budsjettall være mulig å ha en deltidsstilling flere dager i uka til en lavere kostnad enn dagens regnskapstall. Hvor stor stillingsprosent det vil være mulig å ha, vil være avhengig av øvrige felleskostnader, samt hvilket kostnadsnivå en ønsker å legge seg på.

Faglig kompetanse/sårbarhet

Faglig sett er det vanskelig å vurdere om kommunen vil klare å løse en PP-tjeneste alene. Det er en omfattende oppgave som en skal løse, og man vil til enhver tid være avhengig av en bred spesialpedagogisk kompetanse.

I dag har Lierne mye av den spesialpedagogiske kompetansen som PP-tjenesten innehar på skolene gjennom sin ressurskoordinator. Den kompetansen som ressurskoordinator innehar vil kunne løse mye av PP-tjenestens oppgaver. Samtidig er det viktig å poengtere at den kompetansen da vil forsvinne fra skolene, hvor ressurskoordinator i dag løser mange viktige oppgaver. I dag så utføres en del av ressurskoordinators oppgaver i en «gråson» mellom skolen og PP-tjenesten, hvor skolenivået i Lierne utfører flere faglige oppgaver en det gjøres i en del andre kommuner.

Et annet aspekt ved fagkompetanse er at det ikke finnes noen back-up ved eventuelt fravær i en liten kommunal PP-tjeneste. Dette blir ivaretatt i en større enhet.

Regional fremtid

Et annet moment som må vurderes, er fremtidig interkommunalt samarbeid i Indre Namdal samt hele Namdalen.

De fire kommunene Grong, Lierne, Namsskogan og Røyrvik gjennomfører i perioden mars til september en utredning om fremtidig forpliktende og helhetlig samarbeid. Her er det flere momenter som skal vurderes, både hvilke samarbeidsområder som skal prioriteres, vurdering av fordelingsnøkler, samt hvilke kommuner som skal samarbeide. Her vil PP-tjenesten naturlig nok være et av de områdene som blir vurdert.

Oppsummering.

Muligheten for kommunal PP-tjeneste kan oppsummeres i tre hovedområder:

1. Økonomi. Det vil være økonomisk mulig å få avsatt en tilstrekkelig deltidsressurs til en lavere kostnad som kommunen betaler i dag. Det er i budsjettet avsatt kr. 775.000,- i økonomiplanperioden, noe som en skulle kunne få avsatt en relativt stor ressurs til kommunalt nivå på.
2. Faglig kompetanse. Dette er hovedgrunnen til et interkommunalt fagmiljø gjennom felles tjeneste. Med en interkommunal tjeneste så finnes flere fagpersoner innenfor et bredere fagområde, og en er mindre sårbar ved fravær. dag har Lierne kommune tilstrekkelig kompetanse i egen organisasjon for å kunne vurdere en egen kommunal tjeneste, men dette vil være veldig sårbart og personavhengig. Hvis en person forsvinner fra organisasjonen så er situasjonen helt annerledes.
3. Regional utvikling. Slik situasjonen er i dag, så er det mange uavklarte forhold rundt interkommunalt samarbeid i Indre Namdal samt hele Namdalen. Det er mange aspekter som skal vurderes, og det er derfor usikkert hvordan det interkommunale samarbeidet vil foregå i vårt nærområde i fremtiden.

Slik oppvekst- og kultursjefen ser det på nåværende tidspunkt, så vil en kommunal PP-tjeneste kunne bli billigere enn dagens tjeneste, og en vil kunne få flere timer rettet direkte mot egen kommune. Samtidig er det så store usikkerhetsmomenter rundt faglig sårbarhet at det på nåværende tidspunkt ikke anbefales å gå videre med dette som en løsning. En vurdering av PP-tjeneste bør være en del av det regionale arbeidet som foregår i Indre Namdal i dag, og det er på nåværende tidspunkt ikke sikkert at dette vil medføre reduserte kostnader for kommunen.